

13 juni 2021

Geachte Raad,

Hierbij dien ik een klacht in tegen Villa Media en auteur Lars Pasveer vanwege het artikel *Bellingcat: "Nederlandse MH17-activisten aangestuurd door Russische militaire inlichtingendienst"*. Zie:

www.villamedia.nl/artikel/bellingcat-nederlandse-mh17-activisten-aangestuurd-door-russische-militaire-inlichtingendienst

De kop boven het artikel is geen citaat van Bellingcat. Ook als parafrasering van het artikel van Bellingcat is de kop boven het artikel feitelijk onjuist. Leest u het artikel van Bellingcat er maar op na. Bellingcat beweert nergens dat Nederlandse MH17-activisten worden "aangestuurd" door een Russische militaire inlichtingendienst:

www.bellingcat.com/news/uk-and-europe/2020/11/12/the-grus-mh17-disinformation-operations-part-1-the-bonanza-media-project/

Aan Bonanza Media zijn twee Nederlanders verbonden geweest: Max van der Werff, die op dat moment een perskaart had van de NVJ, en ondergetekende, ook drager van een NVJ-perskaart. Dus hoezo MH17-activisten? Wat is dat voor een insinuatie?

Ook de intro van het artikel is feitelijk onjuist:

"Onderzoekscollectief Bellingcat stelt dat de Russische militaire inlichtingendienst GROe actief bloggers en journalisten aanstuurt in een desinformatiecampagnes rond MH17. Platforms en journalisten die zich als onafhankelijke onderzoekers afficheren, krijgen materiaal toegespeeld en leggen eigen werk vooraf aan GROe voor, stelt Bellingcat."

Bellingcat stelt niet dat de Russische militaire inlichtingendienst GROe actief bloggers en journalisten "aanstuurt" in een desinformatiecampagne rond MH17. Bellingcat zegt ook niet dat platforms (meervoud) en journalisten (meervoud) die zich als onafhankelijk journalisten afficheren materiaal krijgen toegespeeld en eigen werk voorleggen aan de Groe. Opnieuw: Leest u het artikel van Bellingcat er maar op na. De enige van wie ze beweren (met de nadruk op 'beweren', want ze bewijzen niks) is dat de Russische Yana Yerslashova in contact stond met de Groe. Dus niet Van der Werff of

ondergetekende. Ik heb als enige schrijvende auteur voor Bonanza Media ook geen eigen werk voorgelegd aan de Groe. Bellingcat beweert dit ook niet.

En hoezo heeft Pasveer het over "platforms en journalisten die zich als onafhankelijke onderzoekers afficheren"? Wat insinueert hij daar? Dat Van der Werff, Yerslahova en ondergetekende allesbehalve onafhankelijk zijn?

Wat Pasveer wel goed heeft begrepen is dat Bellingcat Bonanza Media ervan heeft beschuldigt desinformatie te hebben verspreid. Pasveer noemt echter geen voorbeelden van desinformatie die door mij, Van der Werff of Yerslahova is verspreid. Die voorbeelden kan hij ook niet noemen omdat ze er niet zijn. Bellingcat noemt er in haar artikel niet één. Waarom vertelt Pasveer dat er niet bij? En waarom heeft hij geen van ons drieën om wederhoor gevraagd?

Het lijkt er op dat Pasveer het artikel van Bellingcat helemaal niet heeft gelezen. Hij lijkt zich te baseren op een lezing van De Groene van het Bellingcat-artikel, waarover ik al een andere klacht heb lopen bij uw Raad. Een duidelijk aanwijzing hiervoor is de volgende passage in het artikel:

"Het collectief baseert zich op gelekte e-mailboxen van twee hooggeplaatste GROe-officieren, en hun telefoongeschiedenis, meldt De Groene in een uitvoerige analyse van Bellingcats onderzoek."

Het is Bellingcat zelf dat meldt dat het zich baseert op gelekte e-mailboxen van twee Groe-officieren en hun telefoongeschiedenis, maar Pasveer voert voor die bewering De Groene op als bron.

Eén van de eerste lessen die ik leerde tijdens mijn journalistieke opleiding was: baseer je voor feiten en interpretaties zoveel mogelijk op de oorspronkelijke bron. Dat moet voor Pasveer niet moeilijk zijn geweest. De Groene plaatste in haar artikel een linkje naar het artikel van Bellingcat.

Ik heb de heer Rogmans gevraagd te rectificeren of het artikel volledig offline te halen, maar dit heeft hij geweigerd - hetgeen mij zeer heeft verbaasd, aangezien Villa Media als orgaan van de NVJ een journalistieke voorbeeldfunctie heeft.

Ik ben rechtstreeks belanghebbende bij het artikel in Villa Media. Mijn naam wordt er in genoemd, direct en indirect. In indirecte zin door de

aanduidingen "Nederlandse MH17-activisten aangestuurd door Russische militaire inlichtingendienst", "bloggers en journalisten" en "journalisten die zich als onafhankelijke onderzoekers afficheren".

Mijn klacht is drieledig:

* Villa Media voert mij en Van der Werff op als Nederlandse MH17-activisten die worden aangestuurd door een Russische inlichtingendienst. Dit is feitelijk onjuist. Ook Bellingcat beweert dit niet.

* Villa Media beweert dat "journalisten die zich als onafhankelijk onderzoekers afficheren" eigen werk heb voorgelegd aan de Groe. Dit is feitelijk onjuist. Ook Bellingcat beweert dit niet. Bellingcat beweert dat Yerlashova een artikel van mij vooraf aan de Groe heeft voorgelegd.

* Villa Media publiceert een zware beschuldiging aan mijn adres en aan dat van Van der werff en Yerlashova. Op gezag van Bellingcat meldt Villa media dat Bonanza Media een desinformatiecampagne heeft gevoerd. Pasveer heeft die zware beschuldiging niet gecontroleerd op juistheid. Hij heeft Bellingcat niet gevraagd om een toelichting. Hij heeft ook geen contact opgenomen met mij, Van der Werff of Yerlashova voor wederhoor.

Voor uw achtergrond: tegelijk met de publicatie van Bellingcat verschenen artikelen over het artikel van Bellingcat in De Groene en NRC. Die twee laatste publicaties wisten dus wat er zou komen. De Groene zegt ook samen te hebben gewerkt met Bellingcat. Diverse media zijn op dezelfde manier in de fout gegaan als Villa Media: ze hebben zich voor hun berichtgeving over het Bellingcat-artikel gebaseerd op de lezing van De Groene. Inmiddels heeft de NOS gerectificeerd, maar De Groene en Villa Media blijven vasthouden aan het geschrevene.

Bonanza Media heeft maar kort bestaan: van 2019 tot 2020. Een paar maanden nadat ik was begonnen met schrijven voor de site was het geld al op. Van der Werff en Yerlashova hebben in 2020 een documentaire gemaakt over MH17. Ook hebben zij samen vertrouwelijke documenten gepubliceerd uit het dossier van het strafrechtelijk onderzoek naar de vliegcrash. Niemand heeft ons ooit kunnen betrappen op feitelijke onjuistheden. De vertrouwelijke documenten die Bonanza Media gepubliceerd heeft waren authentiek. De authenticiteit ervan is bevestigd door het Openbaar Ministerie tijdens de MH17-rechtszaak. Ook NOS Nieuwsuur heeft vertrouwelijke informatie gepubliceerd uit het

straf dossier. Zeer waarschijnlijk heeft Nieuwsuur die ontvangen via de Oekraïense inlichtingendienst SBU, omdat deze informatie (afgeluisterde telefoongesprekken) afkomstig zijn van de SBU - en ook omdat verslaggever Gert-Jan Dennekamp in contact staat met de SBU via de woordvoerder van het Oekraïense ministerie van Binnenlandse Zaken. Niettemin heeft in navolging Bellingcat het ministerie van Buitenlandse Zaken én de AIVD Bonanza Media gediskwalificeerd als een medium dat desinformatie verspreidde:

www.aivd.nl/documenten/kamerstukken/2020/11/17/kamerbrief-over-het-bericht-dat-de-russische-militaire-inlichtingendienst-via-%E2%80%98bonanza-media%E2%80%99-desinformatie-verspreidt-rond-het-mh17-straiproces

www.aivd.nl/onderwerpen/jaarverslagen/jaarverslag-2020/internationale-dreigingen-en-politieke-veiligheidsbelangen

Waarom? Volgens de AIVD omdat Bonanza Media "verschillende JIT-documenten" publiceerde. Maar die waren nou juist echt! Dat heeft het OM bevestigd. Van de door Nieuwsuur gepubliceerde tapingen weten we nog steeds niet of ze authentiek zijn. Maar Nieuwsuur wordt door de AIVD uit de wind gehouden, omdat hun informatie van de Oekraïense geheime dienst afkomstig is. De enige reden dat Bellingcat en de AIVD Bonanza Media aanvalt is vanwege de verdenking dat Bonanza Media stukken heeft ontvangen van een Russische inlichtingendienst. En dat mag kennelijk. Alleen informatie afkomstig van AIVD-partnerdiensten mag kennelijk in de Nederlandse pers verschijnen.

Ook belangrijk voor uw achtergrond: Bonanza Media heeft een belangrijke rol gespeeld in het proces van waarheidsvinding rond MH17. Delen uit videoproducties van Bonanza Media zijn vertoond in de rechtszaal en de naam Bonanza Media is diverse malen gevallen, in neutrale zin. Ook de naam Van der Werff is meermaals genoemd. Hij is op vrijwillige basis urenlang verhoord door het internationaal onderzoeksteam JIT over zijn bevindingen in het oosten van Oekraïne. Zijn getuigenissen waren deels ook belastend voor de vier verdachten.

Ik zou de Raad daarom willen verzoeken bij de behandeling van mijn klacht mee te wegen dat:

* Villa Media als journalistiek vakblad een voorbeeldfunctie heeft.

* Bonanza Media heeft een belangrijke rol gespeeld bij de waarheidsvinding rond MH17. Het zou daarom geprezen moeten worden door de collega-media in plaats van valselyk beschuldigd te worden van desinformatie.

* Als een machtige overheidsinstantie als de AIVD journalisten valselyk beschuldigt van desinformatie dan is dat een aanval op de persvrijheid. Dan zouden collega-media zich daartegen moeten verzetten in plaats van te gaan meehuilen met de wolven in het bos.

Hoogachtend,

Eric van de Beek